

Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXI Records of interesting and new plants in the South Bohemian flora XXI

Martin Lepší⁽¹⁾ • Petr Lepší⁽²⁾ (red.)

Věnováno památce Václava Chána

Abstract: *Cerastium dubium*, *Corylus colurna*, *Crepis foetida* subsp. *rheoadifolia* and *Galium intermedium* are reported from South Bohemia for the first time. New localities of rare native or rare alien taxa of the South Bohemian flora are reported and described: *Castanea sativa*, *Cicerbita alpina*, *C. macrophylla*, *Corallorhiza trifida*, *Dianthus superbus* subsp. *superbus*, *Dryopteris borrieri*, *D. cristata*, *Bromus japonicus*, *Buphthalmum salicifolium*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia stricta*, *Fumaria vaillantii* subsp. *vaillantii*, *Hieracium maculatum*, *Luzula pallescens*, *Lythrum hyssopifolia*, *Neottia nidus-avis*, *Nuphar lutea*, *Muscari comosum*, *Omphalodes verna*, *Polystichum aculeatum*, *Ribes alpinum*, *Rubus muhelicus*, *R. perperus*, *R. schleicheri*, *Saxifraga tridactylites*, *Silene noctiflora* and *Viscum album* subsp. *album*. Regional distribution or known localities of *Arabis hirsuta*, *Carex hostiana*, *Rosa micrantha* and *Scabiosa ochroleuca* are updated or supplemented here.

Key words: Czech Republic, floristic records.

Abstrakt: V příspěvku jsou publikovány první záznamy o výskytu *Cerastium dubium*, *Corylus colurna*, *Crepis foetida* subsp. *rheoadifolia* a *Galium intermedium* v jižní části Čech. Dále jsou zveřejněny nové lokality původních i nepůvodních taxonů *Castanea sativa*, *Cicerbita alpina*, *C. macrophylla*, *Corallorhiza trifida*, *Dianthus superbus* subsp. *superbus*, *Dryopteris borrieri*, *D. cristata*, *Bromus japonicus*, *Buphthalmum salicifolium*, *Eriophorum latifolium*, *Euphrasia stricta*, *Fumaria vaillantii* subsp. *vaillantii*, *Hieracium maculatum*, *Luzula pallescens*, *Lythrum hyssopifolia*, *Neottia nidus-avis*, *Nuphar lutea*, *Muscari comosum*, *Omphalodes verna*, *Polystichum aculeatum*, *Ribes alpinum*, *Rubus muhelicus*, *R. perperus*, *R. schleicheri*, *Saxifraga tridactylites*, *Silene noctiflora* a *Viscum album* subsp. *album*. K druhům *Arabis hirsuta*, *Carex hostiana*, *Rosa micrantha* a *Scabiosa ochroleuca* jsou uvedeny upřesnění a aktualizace již dříve publikovaných lokalit nebo je doplněno jejich rozšíření.

Klíčová slova: Česká republika, floristické záznamy.

Úvod

Letošní díl jihočeských botanických novinek ukazuje, že vydání Červené knihy květeny jižní části Čech (Lepší et al. 2013, dále jen Červená kniha) podnítilo další floristický průzkum v jihočeském regionu. Nejenom, že byla objevena řada recentních lokalit ohrožených rostlin ve fytochorionech, ve kterých nebyly doposud nalezeny, ale podařilo se také dodatečným studiem herbářů, rukopisů a i publikovaných zdrojů upozornit na zapadlé, popřípadě v Červené knize z jiných důvodů přehlédnuté údaje. Zdá se proto, že se Červená kniha stala využívaným dílem a zároveň praktickým nástrojem při doplňování floristických dat.

Mezi nejvýznamnější události komentované v letošním díle tohoto floristického seriálu patří objev lokality kriticky ohroženého druhu *Dryopteris cristata* ve Svatotomášské hornatině a ověření

¹⁾ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, CZ – 370 51 České Budějovice,
e-mail: lepsi@muzeumcb.cz

²⁾ AOPK ČR, Správa CHKO Blanský les, Výšný 59, CZ – 381 01 Český Krumlov, e-mail: plepsi@seznam.cz

nezvěstného výskytu kriticky ohroženého druhu *Rosa micrantha* na Čkyňských vápencích. Z dalších kriticky ohrožených rostlin přirozených a polopřirozených biotopů byly objeveny nové lokality druhů *Corallorhiza trifida*, *Dianthus superbus* subsp. *superbus* a *Hieracium maculatum*. Dále byly nalezeny kriticky ohrožené archeofytické plevele – *Bromus japonicus*, *Muscari comosum* a *Fumaria vaillantii* subsp. *vaillantii*. Velmi pozoruhodný je objev *Cerastium dubium* – nového druhu pro jižní část Čech, který je zřejmě novodobě na jihočeské rybníky zavlečen v souvislosti s chovem ryb. Novými neofyty jihočeské květy se dále stávají taxony *Corylus colurna*, zplanělý u Včelné u Českých Budějovic, *Crepis foetida* subsp. *rheoadifolia*, zavlečený podél železnice do Strakonice, a *Galium intermedium*, nalezený u lesní cesty v údolí Vydry na Šumavě. Z četných doplňků k Červené knize je nutné vyzdvihnout příspěvek ke kriticky ohroženému druhu *Eriophorum latifolium*, jenž byl díky zevrubnému studiu významných českých herbářů objeven v pěti nových fytochoronech jihočeského regionu. Mimo výše uvedené je tradičně v letošním čísle publikována řada nových lokalit dalších regionálně ohrožených nebo jinak významných rostlin.

Metodika

Vymezení zájmové oblasti – „jižní část Čech“ – je převzato z práce Lepší et al. (2013). Nomenklatura taxonů je sjednocena podle práce Danihelka et al. (2012) a nomenklatura syntaxonů podle Chytrý (2013); pokud se taxony ve výše uvedené práci nevyskytují, jsou za názvy uvedeni autoři popisů. Za názvem taxonu následuje shrnující informace o obsahu příspěvku s uvedením kategorie ohrožení rostliny podle Červené knihy květeny jižní části Čech: C1 – kriticky ohrožené, C2 – silně ohrožené, C3 – ohrožené či zranitelné, C4 – vzácnější taxony vyžadující další pozornost, A1 – regionálně vyhynulé, A2 – regionálně neznámé, D1 – nejasné případy regionálně vyhynulých a neznámých taxonů, D2 – nedokonalé známé taxony (Lepší et al. 2013). Lokality jsou zařazeny do fytochoronů (Skalický in Hejný & Slavík 1988) a následně přiřazeny k nejbližší obci, resp. osadě s uvedením příslušné obce v závorce podle práce Pruner & Míka (1996). Za nejbližším sídlem je v závorce uveden kód mapovacího pole o velikosti ¼ základního pole středoevropského síťového mapování (Ehrendorfer & Hamann 1965), ve kterém leží lokalita. Souřadnice lokalit jsou uvedeny v souřadnicovém systému WGS 84 a byly odečteny z přístroje GPS nebo z internetových map (www.mapy.cz). Pokud jsou uvedené nálezy dokladovány herbářovými položkami, je jejich uložení označeno mezinárodní zkratkou příslušné veřejné sbírky podle práce Vozárová & Sutorý (2001). Za zkratkou CB následují evidenční čísla položek (pokud existují), pod kterými jsou uloženy v herbáři Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Zkratkou CBFS je označen herbář Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Zkratkou „not.“ jsou označena pozorování, k nimž nebyla pořízena herbářová položka. K dohledání některých údajů byla použita Chánova floristická kartotéka (<http://www.muzeumcb.cz/spolky-a-kluby/jihoceska-pobočka-ceske-botanicke-spolecnosti/>) a Databanka flóry České republiky (<http://florabase.cz>).

Arabis hirsuta – huseník chlupatý

upřesnění a doplnění Červené knihy u C1 druhu

V textu Červené knihy (Lepší in Lepší et al. 2013) je lokalita „Horní Poříčí u Katovic“ chybně zařazena do fytogeografického podokresu Strakonické vápence, lokalita ve skutečnosti leží ve Volýnském Předšumaví. Dále v textu chybí zmínka o výskytu huseníku chlupatého v Třeboňské pánvi, kde byla nalezena lokalita v zářezu železniční trati u obce Lužnice (Větvíčka & Jeník 1980). Bohužel autoři neuvádějí, který druh z okruhu *Arabis hirsuta* měli na mysli. Bližší určení nelze ani odvodit, neboť není uvedena použitá nomenklatura, a zřejmě ani dodatečně doplnit, protože chybí zmínka o pořízení herbářového dokladu.

Radim Paulič

***Bromus japonicus* – sveřep japonský**

nový C1 druh pro fytochorion, nové lokality C1 druhu

Sveřep japonský je druh typický pro teplejší oblasti České republiky. V jižní části Čech se vyskytuje velmi vzácně, v současnosti stabilněji jen na Sušicko-horažďovických vápencích, a proto je hodnocen jako kriticky ohrožený (Douda & Chrtek in Lepší et al. 2013). Příčinou vzácnosti tohoto archeofytu je kromě hraničních ekologických podmínek také zánik drobných soustavně narušovaných ploch v krajině. Níže jsou uvedeny nové lokality z Blatenska, kde byl druh zaznamenán doposud pouze jednou v Blatné (Douda & Chrtek l. c.). Nová lokalita od Bořetína na Českomoravské vrchovině je prvním údajem pro fytochorion (i mimo jižní část Čech).

36a. Blatensko, Chrástovice (6649c): okraj kukuřičného pole u silnice 0,3 km vjv. od obce, 49°19'53,3"N, 13°54'22,3"E (www.mapy.cz), 500 m n. m., roztroušeně až dosti hojně, spolu s *Avena fatua*, *Echinochloa crus-galli* aj. (leg. R. Paulič 12. 8. 2013 herb. Paulič, rev. J. Chrtek). – Myslív (6547d): obnažené záp. břehy Myslívského rybníka cca 1,5 km jv. od obce, 49°24'09,5"N, 13°35'14,6"E (www.mapy.cz), 522 m n. m., několik rostlin, společně s druhy *Carex bohemica*, *Chenopodium ficifolium*, *Eleocharis ovata*, *Epilobium adenocaulon*, *Juncus bufonius*, *Potentilla supina*, *Rorippa palustris*, *Veronica anagallis-aquatica* aj. (leg. R. Paulič 15. 7. 2014 herb. Paulič, rev. J. Chrtek). – Myslív (6547d): na hrázi u stavidel na kamenitém břehu Myslívského rybníka, 49°24'22,8"N, 13°35'16,9"E (www.mapy.cz), 522 m n. m., 1 velký trs, patrně zavlečeno s krmivem pro ryby (leg. R. Paulič 12. 6. 2014 herb. Paulič, rev. J. Chrtek).

67. Českomoravská vrchovina, Bořetín (6655d): okraj malého pole na okraji obce již. od silnice na Mnich, 49°18'26,4"N, 14°57'02,6"E (www.mapy.cz), 580 m n. m., vzácně vtroušen jako polní plevel (leg. F. Kolář 10. 7. 2014 CB, rev. J. Chrtek).

Filip Kolář & Radim Paulič

***Bupthalmum salicifolium* – volovec vrbolistý**

nová lokalita vzácného adventivního druhu

Volovec vrbolistý je evropským endemitem, který má centrum rozšíření v Alpách a Dinárských pohořích a v navazujícím podhůří. V České republice se v současnosti přirozeně vyskytuje pouze v Podyjí. Dříve rostl také na jedné lokalitě v Bílých Karpatech, kde je však v současnosti neznámý (Hrouda in Slavík & Štěpánková 2004). V jižní části Čech byl zaznamenán zavlečený na železničním náspu u Želnavy v Hornovltavské kotlině (Rohlena 1922). Stejný původ má zřejmě i zde publikovaná lokalita od Horního Dvořiště. Zda se druh na lokalitě doposud vyskytuje, není známo.

37n. Kaplické meziohří, Horní Dvořiště (7352d): širší okolí železničního nádraží, 48°36'07,7"N, 14°25'16,6"E (www.mapy.cz), 670 m n. m. (leg. S. Kučera 11. 9. 1974 CB 18513–18515).

Martin Lepší

***Carex hostiana* – ostřice Hostova**

upřesnění Červené knihy u A1 druhu

V textu Červené knihy (Štěpánková et al. in Lepší et al. 2013) byl chybně uveden výskyt ostřice Hostovy ve fytochorionu Javorník. Chyba vznikla nesprávnou interpretací lokality uvedené na herbářové položce J. Vaněčka uložené v herbáři Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Na schedě položky je uvedena lokalita: louky pod Řetenicemi nad Plánským mlýnem, leg. J. Vaněček 26. 8. 1964 (rovněž je připojená přepsaná lokalita: Řetenice (Prachaticko) – Plánský mlýn). Tato lokalita však spadá do fytochorionu Horní Pootaví. Na základě studia všech větších herbářových sbírek v České republice a dostupných literárních pramenů je zřejmé, že *Carex hostiana* na našem území ve fytogeografické oblasti oreofytika neroste.

Jitka Štěpánková & Radim Paulič

***Castanea sativa* – kaštanovník jedlý**

nová lokalita vzácného neofytního druhu

Kaštanovník jedlý je druh původní v jižní a jihovýchodní Evropě. V České republice je občas pěstován, poněkud častěji v teplejších částech Čech a Moravy. V těchto územích je vysazován i do lesů, kde vzácně dochází k samovolné obnově (Koblížek in Hejný & Slavík 1990). Je považován za naturalizovaný neofyt (Pyšek et al. 2012). V jižní části Čech se pěstuje v sídlech i v lesích poměrně vzácně. O jeho zplanění existuje jediný údaj: poblíž osady Nový Svět u Českého Rudolce, kde byl pod dvěma starými stromy nalezen jeden semenáček (Chán et al. 2005b).

67. Českomoravská vrchovina, Humpolec (6458c): vlakové nádraží, v křovinách se *Salix caprea* na okraji skladiště dřeva, asi 250 m zsz. od budovy železniční stanice, 49°32'08,9"N, 15°20'42,6"E (www.mapy.cz), 550 m n. m., jeden asi 1,5 m vysoký exemplář (leg. P. Lepší 21. 9. 2014 CB). V centru Humpolce je kaštanovník pěstován nejméně na dvou místech, odtud mohlo být semeno přineseno.

Petr Lepší

***Cerastium dubium* – rožec pochybný** (obr. 1–2 v barevné příloze č. 1)

nový neofytní druh pro jižní část Čech

Rožec pochybný se vyskytuje roztroušeně až místy hojně v termofytiku, odkud ojediněle a zřejmě pouze sekundárně zasahuje do mezofytika. Typicky osídluje narušovaná vlhčí místa na těžkých jílovitých až zasolených substrátech, vzácněji i na písčitéch půdách (Smejkal in Hejný & Slavík 1990). V rámci České republiky má status silně ohroženého druhu (Grulich 2012).

V literatuře k jižní části Čech nebyl rožec pochybný dosud uváděn, ačkoliv ho snímkoval Š. Husák již roku 1979 na rybníce Spolský jz. Třeboně (Husák in Česká národní fytoocenologická databáze 1979). Nález druhu v regionu byl pouze okrajově zmíněn v práci věnované klasifikaci vegetace obnažených den v České republice a na Slovensku (Šumberová & Hrivnák 2013). Všechny nálezy z obnažených rybníčních den, včetně těch aktuálních na Dehtáři, Žáru a Kozčínském (Kovčínském) rybníce, jsou velmi pravděpodobně sekundárního původu. S ohledem na velikost populací se však lze domnívat, že se druh na všech lokalitách vyskytuje již delší dobu. Na rybníky mohl být zavlečen např. s obilím ke krmení ryb nebo na rybářských vozídkách z jižní Moravy či z území dále na jihovýchod od České republiky, kde je častým druhem polních mokřadů a narušovaných okrajů podél cest (cf. Vicherek et al. 2000, Němec et al. 2014). V 60. až 80. letech 20. století se totiž často dováželo krmení i rybí násada ze vzdálenějších teplých oblastí, mimo jiné i z Maďarska a Balkánu. Na možnost zavlečení některých druhů touto cestou poukazyval např. Hejný (1998). Je pravděpodobné, že rožec pochybný byl zatím na rybnících přehlížen, a to zejména kvůli časnému kvetení [IV–V(–VI)] a kolísání početnosti populací v jednotlivých letech v závislosti na průběhu počasí. Nelze tudíž vyloučit, že může být nalezen i na dalších lokalitách v jižní části Čech. Pozoruhodné je, že zde byl druh zjištěn pouze v rybnících, a nikoliv např. na zamokřených polích, tedy na stanovištích, z jakých je znám zejména z jižní Moravy. Na obou typech stanovišť se ovšem rožec pochybný vyskytuje v obdobné vegetaci, převážně ve společenstvech dalších jednoletých bylin jako např. *Arabidopsis thaliana* a *Myosurus minimus*, na rybnících dále např. *Stellaria alsine* a na Dehtáři dokonce *Montia arvensis* (cf. Šumberová & Ducháček in prep.). Od všech ostatních našich rozců se pozná snadno podle tří styloidií („čňělek“) a nápadně úzkých a podlouhlých listů.

36a. Blatensko, Kovčín (6547d): rybník Kozčínský (v současnosti častěji uváděn jako Kovčínský), jeho již. cíp, 1,2 km jjv. od železniční stanice, 49°24'15"N, 13°37'17"E (www.mapy.cz), 510 m n. m., rozsáhlé obnažené písčiny hnojené chlévskou mrvou, velmi hojně v porostech s *Myosurus minimus* (leg. K. Šumberová 27. 6. 2011 BRNU).

38. Budějovická pánev, Dehtáře (u Žabovřesk) (6951d): rybník Dehtář, na více místech v jeho sev., sv. a jz. části a na sev. okraji ostrova, 49°00'47"N, 14°18'19"E (místo sběru K. Šumberové, www.mapy.cz), 49°00'38,4"N, 14°18'23,4" (místo sběru M. Ducháčka, GPS), 405–410 m n. m.,

obnažené písčité pobřeží, velmi hojně v porostech s *Myosurus minimus* a dalšími jednoletými druhy (leg. K. Šumberová 30. 6. 2011 BRNU; leg. M. Ducháček 12. 5. 2014 PR).

39. Třeboňská pánev, Žár (7154c): v jv. části rybníka Žár, poblíž zatápné cesty na ostrůvek, 48°48'09,2"N, 14°43'33,7"E (www.mapy.cz), 510 m n. m., písčité obnažené dno rybníka, velmi hojně společně s dominující *Myosurus minimus* a vtroušenou *Spergularia kurkae* F. Dvořák (leg. F. Kolář 6. 5. 2014 CB).

Filip Kolář, Kateřina Šumberová & Michal Ducháček

***Cicerbita alpina* – mlčivec alpský**

nový C4 druh pro fytochorion

Rozšíření mlčívce alpského publikované v Květeně ČR (Kovanda in Slavík et Štěpánková 2004) vykazuje v mezofytiku jihočeského prostoru značné mezery. V textu není vůbec zmíněn výskyt ve fytogeografickém okrese 37. Šumavsko-novohradské podhůří, ačkoli z mapy, na niž text odkazuje (Slavík in Slavík et Štěpánková 2004), nepřímo výskyt v tomto fytochorionu vyplývá (obsazeny jsou např. čtverce 7150 a 7151). V jihočeské Červené knize (Douda in Lepší et al. 2013) jsou shrnuty údaje ze 4 podokresů zmíněného fytochorionu: Horního Pootaví, Libínského a Chvalšinského Předšumaví a z Blanského lesa. V roce 2014 byl mlčivec zjištěn v dalším z předšumavských podokresů na 2 nedalekých lokalitách poblíž Polné.

37l. Českokrumlovské Předšumaví, Polná na Šumavě (u Boletic) (7250b): borový lesík s podrostem lísky na vápencovém pahorku 0,5 km jv. od kostela v obci, 48°47'36,3"N, 14°09'04,1"E (www.mapy.cz), 805 m n. m., několik malých sterilních jedinců (not. V. Grulich 27. 7. 2014). – Polná na Šumavě (u Boletic) (7250b): starší jehličnatý les (borovice, smrk) 1,3 km jv. od kostela v obci, 48°47'21,6"N, 14°09'37,8"E (www.mapy.cz), 770 m n. m., několik jedinců u lesní cesty (not. V. Grulich 27. 7. 2014).

Vít Grulich

***Cicerbita macrophylla* – mlčivec velkolistý**

nové lokality vzácného neofytního druhu

Mlčivec velkolistý je v České republice považován za naturalizovaný neofytní druh (Pyšek et al. 2012). Původní je v Asii, kde jsou rozlišovány dva poddruhy, u nás byl zaznamenán zplanělý pouze poddruh *C. macrophylla* subsp. *uralensis*. Dosud bylo v České republice nalezeno přes 20 adventivních lokalit. V jižní části Čech byl nalezen v Sušici, Červeném Dvoře u Chvalšín, Českém Rudolci, Dačicích (Sutorý 2004) a Mačkově u Blatné (Deyl & Skočdoplová-Deylová 1989). Na posledně zmíněném místě se v početné populaci vyskytuje dodnes (rev. R. Paulič 2012). Nejčastěji zplaňuje v zámeckých parcích nebo jejich blízkosti, kde obsazuje méně udržovaná místa.

37e. Volyňské Předšumaví, Jaroškov (u Stach) (6848c): okraj býv. vápencového lomu sev. obce, 49°06'41,6"N, 13°40'29,5"E (www.mapy.cz), 760 m n. m. (leg. R. Paulič et P. Leischner 7. 9. 2005 CB 56048).

37l. Českokrumlovské Předšumaví, Český Krumlov (7151d): při okraji lesa na konci zahrádkářské osady, cca 1,1 km sv. od vrcholu Dubového vrchu, 48°48'12,2"N, 14°18'07,4"E (www.mapy.cz), 560 m n. m., souvislý porost sterilních rostlin cca 10 × 10 m, 2 kvetoucí exempláře v podrostu listnatého lesa tvořeného *Acer pseudoplatanus*, *Prunus avium* a *Quercus robur* (leg. P. Lepší 21. 7. 2014 CB). Lokalita vznikla zplaněním ze zahrady, která se nachází pouze přes silnici od zplanělých rostlin.

Petr Lepší & Radim Paulič

***Corallorhiza trifida* – korálice trojklaná**

nová lokalita C1 druhu

Příspěvek navazuje na předchozí výčet nově zjištěných lokalit publikovaných v tomto cyklu. V poslední době bylo v Boubínsko-stožecké hornatině publikováno 6 lokalit (Půbal in Lepší & Lepší 2014).

88d. Boubínsko-stožecká hornatina, Borová Lada (7048a): podmáčený smíšený remízek v lukách, cca 700 m jjz. od křížku v osadě Černá Lada, dvě mikrolokality 48°59'16,6"N, 13°40'48,4"E a 48°59'16,4"N, 13°40'43,8"E (www.mapy.cz), 910 m n. m., dohromady 12 jedinců (not. Z. Mašková 4. 6. 2014).

David Půbal

***Corylus colurna* – líska turecká**

nový neofytický druh pro jižní část Čech

Líska turecká se v České republice běžně pěstuje pro okrasu v parcích, soukromých zahradách a v pouličních stromořadích. Doposud byla zaznamenána zplanělá pouze jednou v roce 2001 v Praze na Petříně (Pyšek et al. 2002). Údaje o jejím adventivním výskytu z jižní části Čech chybějí.

38. Budějovická pánev, Včelná (7052d): křovinatý okraj kulturního lesa na jižním okraji obce, 48°54'53,5"N, 14°27'02,3"E (www.mapy.cz), 480 m n. m., cca 10 různě starých, 0,5 až 5 m vysokých odrostků (leg. M. Lepší & P. Lepší 12. 10. 2014 CB). Pěstování lísky turecké nebylo v okolí zplanělých jedinců pozorováno, je však držena v kultuře v nedalekých zahradách s bohatou výsadbou okrasných dřevin.

Martin Lepší & Petr Lepší

***Crepis foetida* subsp. *rhoeadifolia* – škarda smrdutá mákolistá**

nový neofytický taxon pro jižní část Čech

Tento poddruh je rozšířen převážně v nejteplejších oblastech termofytika Čech a Moravy, nejčastěji v Českém krasu, v území mezi Prahou a Litoměřicemi a na jižní Moravě mezi Brnem a Břeclaví. Do mezofytika je většinou jen zřídka zavlečán, více lokalit má pouze v kontaktních územích s termofytikem (Kaplan in Slavík & Štěpánková 2004). Škarda smrdutá mákolistá osidluje především železniční nádraží a železniční násypy, dále roste podél cest, v lomech, na úhorech a vinicích, na kamenitých a skalnatých svazích (Kaplan l. c.). V jižní části Čech nebyl tento taxon dosud nalezen.

37e. Volyňské Předšumaví, Strakonice (6749b): v kolejišti na železničním nádraží, III. kolej, 49°15'19,1"N, 13°55'02,8"E (www.mapy.cz), 400 m n. m., 2 rostliny (leg. R. Paulič 10. 7. 2014 CB, rev. M. Lepší).

Radim Paulič

***Dianthus superbis* subsp. *superbus* – hvozdík pyšný pravý**

nová lokalita C1 druhu

V území jihovýchodně od Českého Krumlova se nachází zřejmě největší koncentrace lokalit hvozdíku pyšného pravého v jižní části Čech (Grulich in Lepší et al. 2013); některé zdejší lokality jsou stále velmi početné (podrobně Grulich in Hadinec & Lustyk 2009, 2011). V tomto prostoru byla v roce 2014 nalezena další velmi bohatá populace této vzácné mizející rostliny. Rozhodující část populace se nalézá v přibližně 100 m dlouhém úseku na okraji lesa kolem cesty a v polozastíněném trávníku v přilehlém oploceném pozemku, který obklopuje včelín; dále směrem do nitra lesního porostu a v křovinném pláští u přilehlého pole bylo nalezeno jen několik trsů.

37l. Českokrumlovské Předšumaví, Kájov (7151d): okraj lesa u cesty 0,5 km zjz. od kostela v obci, 48°48'24,1"N, 14°15'12,1"E (www.mapy.cz), 590 m n. m., asi 350 rostlin (leg. V. Grulich 21. 8. 2014 BRNU).

Vít Grulich

***Dryopteris borrieri* – kaprad' Borrerova**

nový C3 druh pro fytochorion

Oba druhy kapradin (*Dryopteris borrieri*, *Polystichum aculeatum*), pro které je zde uváděna nová lokalita v Budějovické pánvi, představují druhy s těžištěm výskytu v horských oblastech. V jižní části Čech mají těžiště rozšíření na Šumavě a vyšších polohách Předšumaví, ale ani tam nejsou hojné (Ekrť in Lepší et al. 2013). Oba se ale dobře šíří díky lehkým výtrusům a obsazují tak vhodná stanoviště v nižších polohách, často na narušených místech (okolí cest, staré lomy a výsypky, zastíněné zdi apod.); takové výskytu jsou obvykle přechodné a tvořené jedním nebo několika málo jedinci. Zde popisovaná lokalita má přesně tento charakter – od každého druhu zde roste pouze jeden trs, *Polystichum aculeatum* v příkopu lesní cesty a *Dryopteris borrieri* ve vzdálenosti asi 20 m v okraji menší paseky v současnosti zarostlé *Carex brizoides*. Na téměř stejném místě (stejná lesní cesta, asi o 50 metrů východněji) se vyskytuje ještě třetí druh s podobným charakterem rozšíření, i když celkově hojnější, *Thelypteris limbosperma*, opět jediný trs. Že byly tyto druhy nalezeny na téměř shodném místě, je nejspíše náhoda, místo není ničím výjimečné, jde o zarůstající lesní cestu a paseku v podmáčeném boro-smrko-dubovém lese a podobných stanovišť je v okolí mnoho.

38. Budějovická pánev, České Budějovice (7052b): les V Boru u záp. okraje města, okraj malé paseky asi 20 m již. od lesní cesty vedoucí záp. směrem od skupiny domů V Boru (asi 200 m od ní) k zatopené jámě („rybníček“) u býv. střelnice, tj. asi 1,35 km zsz. od křižovatky ulic Branišovská a Milady Horákové, 48°58'48,3"N, 14°25'26,2"E (GPS), 405 m n. m., 1 trs (20. 12. 2014 leg. P. Koutecký CBFS, rev. L. Ekrť).

Petr Koutecký

***Dryopteris cristata* – kaprad' hřebenitá**

nový C1 druh pro fytochorion

Kaprad' hřebenitá je vzácný a kriticky ohrožený druh jihočeské flóry (Lepší et al. 2013). V současné době je znám její ojedinělý výskyt v rašeliništích, rašelinných loukách anebo v mokřadních vrbinách či olšinách. Nově nalezená lokalita se nachází v PR Kapličky, odkud nebyla kaprad' hřebenitá udávána. Nejbližší lokalita je poblíž Dolního Dvořiště, asi 20 km východním směrem (Hans in Chán et al. 2005a).

88h. Svatotomášská hornatina, Loučovice (7351c): PR Kapličky, dříve těžené rašeliniště, cca 700 m a 600 m ssz. od křižovatky cest v bývalé osadě Kapličky, 48°36'08,2"N, 14°12'49,6"E (GPS), 890 m n. m., 4 trsy, 48°36'06,2"N, 14°12'53,1"E (GPS), 900 m n. m., 1 trs (leg. V. Hans 26. 7. 2013 herb. Ekrť, rev. L. Ekrť).

Vladimír Hans

***Eriophorum latifolium* – suchopýr širolistý**

doplnění Červené knihy u C1 druhu

V textu Červené knihy (Grulich in Lepší et al. 2013) není zmíněn výskyt druhu *Eriophorum latifolium* v 15 fytochorionech studované oblasti jižních Čech. Zejména pozoruhodná je v Červené knize zachycená absence druhu ve fytochorionu Budějovická pánev. Při revizi větších herbářových sbírek České republiky byl zaznamenán výskyt tohoto druhu v pěti z nich. Protože tento druh bývá často zaměňován s ostatními druhy rodu, jsou zde uvedeny pouze údaje podložené revidovanými herbářovými doklady.

37a. Horní Pootaví, Divišov (u Sušice) (6747c): přítoková část rybníka Divišov u Sušice, 500 m n. m. (leg. P. Pyšek 3. 7. 1973 ROZ, ut *E. gracile*). – Milčice (u Sušice) (6847a): vlhká louka u obce Milčice nedaleko obce Albrechtice u města Sušice, cca 600 m n. m. (leg. J. Dostál 11. 7. 1972 PR).

37j. Blanský les, Křenov (u Kájova) (7151d): Blanský les, vlhká louka v místě zvaném „V pářeží“, v údolí jižně hory Kleť u Českého Krumlova (leg. J. Dostál 19. 6. 1954 PRC).

37p. Novohradské podhůří, Todně (u Trhových Svinů) (7153c): Nežetice, Todeňská hora (rašeliniště) (leg. S. Kučera 6. 6. 1964 CB).

38. Budějovická pánev, Radošovice (6951d): Strýčice, za mlynářů na lukách, 420 m n. m. (leg. B. Jílek 31. 5. 1932 PR). – Ražice (6750d): Písek, bažiny na již. břehu rybníka Režabinec u Ražic, 380 m n. m. (leg. S. Hejný 31. 5. 1947 PRC). – Pražák (u Vodňan) (6850b): Vodňany, břeh rybníka Námětek u Vodňan, cca 400 m n. m. (leg. S. Hejný 28. 5. 1947 PRC). – Vidov (7052d): Vidov, již. od obce, mokrá louka, *Caricetum davallianae*, 400 m n. m. (leg. Blažková 3. 7. 1960 CB). – Záboří (7051b): České Budějovice, Záboří (leg. J. Gazda 5. 6. 1979 CB).

88h. Svatotomášská hornatina, Přední Výtoň (7451a): Spáleniště, oblast při hranici sv. celnice v Gugvaldu [Guglwald] (www.mapy.cz), cca 760 m n. m. (leg. S. Kučera 11. 6. 1988 CB).

Jitka Štěpánková

Euphrasia stricta – světlík tuhý

nový C4 druh pro fytochorion

Na současném rychlém ústupu světlíku tuhého se podílejí především sukcesní změny na dřívě oligotrofních a rozvolněných trávnících, které jsou jeho hlavním biotopem. V minulosti se vyskytoval pravděpodobně na celém území jižní části Čech. Záznamy údajně chybějí z fytochorionů Křemžské hadce, Vyšebrodsko, Kaňon Malše, Lhotický perm, Javorník a Purkarecký kaňon (Štech in Lepší et al. 2013).

40b. Purkarecký kaňon, Poněšice (u Hluboké nad Vltavou) (6952b): nízkostébelný trávník podél silnice do Hluboké nad Vltavou, cca 2,2 km jz. od kapličky v obci, 49°05'11,5"N, 14°28'14,5"E (GPS), 350 m n. m., několik desítek rostlin (leg. M. Lepší & P. Lepší 6. 8. 2014 CB, det. M. Štech).

Martin Lepší & Petr Lepší

Fumaria vaillantii subsp. *vaillantii* – zemědým Vaillantův pravý

nová lokalita C1 druhu

Zemědým Vaillantův pravý je teplomilný taxon polí, úhorů, rumišť a zahrádek. Nově nalezená lokalita leží u Rabí na Sušicko-horažďovických vápencích. Ze stejného fytogeografického podokresu uvádí na železničním náspu u Velkých Hydčic výskyt Vaněček (1969). Novější údaje z této lokality však chybějí. V celé jižní části Čech se jedná o velmi vzácný druh.

37b. Sušicko-horažďovické vápence, Rabí (6747b): vápencové skalky nad silnicí na již. svahu návříš „U Všech svatých“ jz. od obce, 49°16'21"N, 13°36'43"E (www.mapy.cz), 460 m n. m., několik desítek rostlin (leg. R. Paulič & J. Horková 15. 6. 2013 herb. Paulič).

Radim Paulič

Galium intermedium – svízeľ Schultesův

nový adventivní druh pro jižní část Čech

Svízeľ Schultesův je východoevropský druh, jehož západní hranice rozšíření probíhá územím našeho státu. V České republice nalézá těžiště rozšíření v karpatském mezofytiku a oreofytiku. Směrem na západ jeho souvislé rozšíření postupně vyznívá. V severovýchodních, severních a středních Čechách se již vyskytuje nesouvisle nebo velmi izolovaně. Hlavním biotopem druhu u nás jsou mezofilní listnaté lesy, lesní světliny, lemy a paseky (Štěpánková in Slavík 2000). V jižní části Čech nebyl doposud bezpečně zaznamenán. Existují pouze nepotvrzené údaje od Žďákova u Orlíka nad Vltavou a od Políkna u Jindřichova Hradce (Houfek 1952). Níže uvedený výskyt na Šumavě je bezpochyby druhotný. Druh byl na okraj cesty zřejmě zavlečen lesnickou technikou. V úvahu připadá i zavlečení turisty, neboť cesta podél Vydry je velmi oblíbenou výletní trasou. Lokalita byla nalezena během revize rozšíření *Campanula cervicaria* Jihočeskou pobočkou ČBS (Štech & Lepší in Lepší & Lepší 2014).

88b. Šumavské pláně, Srní (6947b): okraj lesní cesty podél pravého břehu Vydry mezi Turnerovou chatou a Čenkovou pilou, cca 730 m sz. od Turnerovy chaty, 49°05'12,3"N, 13°30'28,3"E (GPS), 750 m n. m., desítky ramet (leg. M. Lepší et al. 7. 8. 2010 CB 79412).

Martin Lepší

***Hieracium maculatum* – jestřábník skvrnitý**

nový C1 druh pro dva fytochoriony, nová lokalita C1 druhu

Nové nálezy druhu, který byl v jižní části Čech nalezen až v roce 2001 (Chrtek in Lepší et al. 2013) jen potvrzují, že tento jestřábník byl až dosud v území přehlížen. Výskyt v okolí erlanové vložky u Vidova naznačuje, že jeho rozšíření nebude omezeno pouze na oblasti krystalických vápenců, jak se zdálo dosud (Chrtek in Lepší et al. 2013, Paulič in Lepší & Lepší 2013), ale bude v území zřejmě ještě hojnější.

37b. Sušicko-horažďovické vápence, Rabí (6747b): opuštěný vápencový lom na jz. svahu návrší „U Všech svatých“ jz. od obce, 49°16'25"N, 13°36'34"E (www.mapy.cz), 460 m n. m., řídce, společně s hojným *Hieracium murorum* (leg. R. Paulič & J. Horková 15. 6. 2013 herb. Paulič, rev. J. Chrtek).

37p. Novohradské podhůří, Vidov (7053c): doubrava na jz. svahu kóty 478 m nad železniční tratí vých. od obce, 48°55'31,8"N, 14°30'06,3"E (www.mapy.cz), 460 m n. m., roztroušeně (leg. M. Štech 10. 5. 2014 CBFS, CB, rev. J. Chrtek).

42b. Tábořsko-vlašimská pahorkatina, Kladruby (6555c): listnatý les na jižním okraji PR Kladrubská hora (na dvou místech) cca 1,3 km sev. od obce a 1,35 km ssv. od obce, 49°25'46,5"N, 14°50'46,7"E (GPS), 550 m n. m. a 49°25'45,6"N, 14°51'09,0"E (GPS), 570 m n. m., řídce (leg. M. Štech & T. Štechová 21. 5. 2013 CBFS, rev. J. Chrtek).

Milan Štech & Radim Paulič

***Luzula pallescens* – bika bledavá**

nový D2 druh pro fytochorion

Bika bledavá je druh s nedostatečně známým rozšířením. Vzhledem k častým determinačním omylům nebyly nedoložené údaje o výskytu druhu na území jižní části Čech do Červené knihy akceptovány (Lepší in Lepší et al. 2013). Proto také nebyla citována lokalita od Vojslavic (Skalický & Štech 2000), která leží ve stejné oblasti jako níže uvedené naleziště.

41. Střední Povltaví, Sedlice (6457c): na levém břehu Želivky při červeně značené turistické cestě cca 950 m sz. od vsi, 49°31'21,4"N, 15°14'52,6"E (www.mapy.cz), 430 m n. m., vzácně (leg. K. Boublík 30. 5. 2014 CB).

Martin Lepší & Karel Boublík

***Lythrum hyssopifolia* – kyprej yzopolistý** (obr. 3 v barevné příloze č. 2)

nový D2 druh pro fytochorion

Vzhledem k tomu, že kyprej yzopolistý se v jižní části Čech vyskytuje pouze nepravidelně a zpravidla krátkodobě, předpokládá se, že bývá na rybníky pouze zavlékán, převážně s krmivem ryb. Nelze však rovněž zcela vyloučit dálkové zanesení vodním ptactvem, proto je v Červené knize zařazen mezi nedokonale známé taxony (Lučanová in Lepší et al. 2013).

37p. Novohradské podhůří, Milíkovice (7152b): obnažené dno rybníka Milíkovický, 500 m vsv. od obce, 48°52'28,1"N, 14°26'45,7"E (GSP), 510 m n. m., stovky jedinců (not. & foto M. Štech & T. Štechová 22. 8. 2014).

Milan Štech

***Muscari comosum* – modřelec chocholatý**

doplnění Červené knihy a nová lokalita C1 druhu

V Červené knize není zahrnut údaj o výskytu modřence chocholatého v Blanském lese publikovaný již v 19. století J. Pfundem (Pfund 1842). Nejvíce lokalit tohoto vzácného druhu je v současné době v jižní části Čech známo z jihovýchodní části Šumavsko-novohradského podhůří, kde byl hojně udáván i v minulosti (Lepší 2005). Do této oblasti spadá i nově nalezená lokalita v Nedabyli. Druh byl u Nedabyli naposledy nalezen v roce 1961, nicméně v sousední obci Doubravice byl zaznamenán ještě v roce 2012 (Lepší in Lepší & Lepší 2014).

37p. Novohradské podhůří, Nedabyle (7053c): narušený svah v obci s několika mladými duby, 48°55'40,7"N, 14°30'41,7"E (www.mapy.cz), 460 m n. m., 3 odkvetlé exempláře (not. M. Lepší & A. Jírová 7. 6. 2014).

Martin Lepší

***Neottia nidus-avis* – hlístník hnízdák**

doplnění Červené knihy u C3 druhu

Hlístník vyhledává především listnaté a smíšené porosty. V jižní části Čech se jedná o vzácný druh, častěji se vyskytuje pouze v oblastech s přítomností bazických hornin a větším zastoupením listnatých porostů. Na Šumavě patří mezi vzácné druhy s výskytem v nižších polohách vegetačního stupně bučin. V Červené knize jsou uvedeny historické i recentní údaje o výskytu druhu pouze z Javorníku, Boubínsko-stožecké a Želnavské hornatiny (Lepší in Lepší et al. 2013). Studium dalších historických pramenů se podařilo dohledat údaje i z Královského hvozdu (Železná Ruda, Hansgirk in Čelakovský 1885; Hojsova Stráž, Sofron in Kolektiv 1995–2004), ze Šumavských plání (Stará Hut' u Zhůří, Kučera 1992) a z Hornovltavské kotliny (Bližší Lhota, Skalický in Kolektiv 1995–2004). V současnosti není z těchto fytochorionů uváděno žádné naleziště, proto je zde publikována lokalita z Královského hvozdu. Do Červené knihy nebyl rovněž zahrnut záznam od Vyššího Brodu, který publikoval Pfund (1842). Vzhledem k nepřesné lokalizaci nelze tento údaj zařadit do jednoho ze tří fytochorionů, které v okolí Vyššího Brodu připadají v úvahu.

88a. Královský hvozd, Železná Ruda (6845c): cca 2,2 km jv. od kostela v obci, druhově bohatý podrost v údolní nivě Debrnického potoka, 49°07'06,3"N, 13°14'46,3"E (www.mapy.cz), cca 760 m n. m., 3 odkvetlé rostliny (not. D. Půbal 7. 8. 2008).

David Půbal

***Nuphar lutea* – stulík žlutý**

doplnění Červené knihy a nový C4 druh pro fytochorion

Stulík žlutý se v jižní části Čech vyskytuje roztroušeně ve stojatých i mírně tekoucích vodách. Častější je v Třeboňské pánvi, odkud zejména podél Nežárky přesahuje i na Českomoravskou vrchovinu, dále se roztroušeně vyskytuje v Budějovické pánvi, Březnickém Podbrdsku a na Blatensku. V dalších oblastech je ojedinělý nebo chybí. V Šumavsko-novohradském podhůří byl zaznamenán pouze v Horním Pootaví, Volyňském, Libínském, Českokrumlovském Předšumaví a Novohradském podhůří. V Kaplickém mezihoří ani v Novohradských horách není v Červené knize udáván (Koutecký in Lepší et al. 2013). Z Kaplického mezihoří byl však historicky znám, na rybnících v okolí Kaplice ho zaznamenal Pfund (1842). Nově nalezená lokalita u obce Dolní Drkolná poprvé dokládá, že stulík žlutý roste v tomto fytochorionu i v současnosti. Jedná se však pravděpodobně o ojedinělý výskyt, neboť při odonatologickém průzkumu více než devatenácti vhodných vodních ploch v přírodním parku Vyšebrodsko (Janák 2014) nebyl jinde zaznamenán. Ojedinělý je také výskyt druhu v jihozápadní části Novohradských hor (Filipová 2013). Vzhledem k povaze obou lokalit nelze vyloučit ani zavlečení stulíku v souvislosti s rybářskou činností nebo záměrné vysazení.

37n. Kaplické mezihoří, Dolní Drkolná (u Vyššího Brodu) (7452a): bezejmenný rybník 200 m sev. od obce, 48°35'49,1"N, 14°21'21,5"E (www.mapy.cz), 640 m n. m., společně s *Potamogeton natans* (leg. R. Janák 20. 7. 2014 CB, det. J. Janáková).

89. Novohradské hory, Bělá (u Malont) (7353d): zaniklá ves Dolní Příbrání, drobný bezejmenný rybník 130 m již. od středu zaniklé vsi, 48°37'59,5"N, 14°36'00,7"E (www.mapy.cz), 800 m n. m., spolu s *Typha latifolia* a *Glyceria fluitans* (not. M. Filipová & J. Jandová 2013).

Jana Janáková, Martina Filipová & Radek Janák

***Omphalodes verna* – pupkovec jarní**

nová lokalita vzácného neofytního druhu

Pupkovec jarní je evropským druhem, jehož původní rozšíření je lokalizováno jen do severní Itálie a Chorvatska. Výskyt ve zbytku Evropy je považován za druhotný. Na území České republiky je pěstován již od 16. století a vzácně zplaňuje (Sutorý in Slavík 2000), proto je považován za náhodně se vyskytující neofyt (Pyšek et al. 2012). Na území jižní části Čech byl v minulosti zaznamenán na třech lokalitách: v Semicích u Písku (Havlíček 1999), pod hradem Orlík (Hejný et al. 1979) a u osady Brunka u Humpolce (Čábera 1960). Kromě prvního údaje, kde nelze z popisu lokality poznat, zda jde o zplanění či jen pěstování, je charakter dvou zbylých lokalit zjevně spontánní. Níže popsaná lokalita je tedy dalším záznamem zplanění druhu ve sledovaném území.

37k. Křemžské hadce, Křemže (7151b): Mříč, chudý boro-smrkový kulturní les cca 770 m jz. od budovy železniční stanice v Mříči, 48°53'54,2"N, 14°19'36,3"E (www.mapy.cz), 500 m n. m., většina rostlin byla sterilních, porost cca 1 m² (leg. P. Lepší 4. 6. 2013 CB). Lokalita se nachází v lese, který je takřka obklopen chatovou osadou, v blízkosti nálezu však nebyla patrná žádná náležka, původ výskytu však zřejmě souvisí s pěstováním druhu v okolí chat.

Petr Lepší

***Polystichum aculeatum* – kapradina laločnatá**

nový C2 druh pro fytochorion, nová lokalita C2 druhu

Druh nebyl v Budějovické pánvi doposud nalezen (Ekrt in Lepší et al. 2013). Podrobnější komentář je uveden u druhu *Dryopteris borrieri*, který byl nalezen na téměř totožné lokalitě. Z rozlehlého fytochorionu Písecko-hlubocký hřeben byl doposud publikovaný pouze jediný údaj z jeho severní části, konkrétně od Albrechtic nad Vltavou (Ekrt l. c.).

38. Budějovická pánev, České Budějovice (7052b): les V Boru u záp. okraje města, příkop lesní cesty vedoucí záp. směrem od skupiny domů V Boru (asi 200 m od ní) k zatopené jámě („rybníček“) u býv. střelnice, tj. asi 1,35 km zsz. od křižovatky ulic Branišovská a Milady Horákové, 48°58'48,9"N, 14°25'26,1"E (GPS), 405 m n. m., 1 mladý trs se 4 listy, sterilní (not. P. Koutecký 15. 11. 2014).

40a. Písecko-hlubocký hřeben, Poněšice (6853c): okraj lesní cesty cca 850 m vých. od samoty Cirhan, 49°06'02,4"N, 14°31'08,6"E (GPS), 540 m n. m., jeden nezuživý trs (leg. M. Lepší & P. Lepší 6. 8. 2014 CB).

Petr Koutecký

***Ribes alpinum* – rybíz alpský**

nový C3 druh pro fytochorion

Rybíz alpský patří k velmi typickým druhům květeny jižní části předšumavského mezofytika a přilehlé části oreofytika Šumavy. Těžiště zdejšího výskytu leží v Želnavské hornatině, Chvalšinském a Libínském Předšumaví, kde je dnes známo kolem 125 lokalit, zatímco v sousedním Českokrumlovském Předšumaví byl dosud zaznamenán pouze v údolí Polečnice v intravilánu Českého Krumlova; tamější výskyt se však zřejmě vztahuje k vysazeným, popř. zplanělým rostlinám (Grulich in Lepší et al. 2013). V Českokrumlovském Předšumaví byl však druh nově nalezen na nepochybně přirozené lokalitě, kde nejsou patrné známky zahradnických aktivit. Populace rybízu tvořená několika vzrostlými keři obou pohlaví je zde součástí typické vegetace (asociace *Ribeso alpini-Rosetum pendulinae*), v níž se pravidelně objevuje na lokalitách v území výše zmíněném. Z dalších keřů se zde vyskytují *Frangula alnus*, *Lonicera nigra*, *Rosa pendulina* a *Sambucus racemosa*.

37l. Českokrumlovské Předšumaví, Boletice (7151c): křoviny na skalnatém hřbítku vých. od triangulačního bodu kóty Kraví hora, 3,5 km záp. až zsz. od kostela v Kájově, 48°48'39,8"N, 14°12'41,5"E (www.mapy.cz), 775 m n. m., několik vzrostlých keřů (not. V. Grulich & A. Vydrová 9. 5. 2014).

Vít Grulich

***Rosa micrantha* – růže malokvětá** (obr. 4 v barevné příloze č. 2)

ověření lokality C1 druhu

Růže malokvětá se v jižní části Čech vyskytovala pouze na jediné lokalitě na vápencovém návrší Na opukách u Zechovic na Čkyňských vápencích. V roce 2006 se jí bohužel nepodařilo na nalezišti znovu objevit (Paulič in Lepší et al. 2013). Teprve v roce 2013 byl druh ověřen při mapování výskytu taxonů rodu *Rosa* na Strakonicku společně s Dr. Veitem Herklotzem.

37d. Čkyňské vápence, Zechovice (u Volyně) (6849a): vápencové návrší Na opukách, v opuštěném vápencového lomu a jeho okolí, 49°09'17,8"N, 13°52'10,7"E (www.mapy.cz), 550 m n. m., 4 velmi staré keře (leg. R. Paulič 7. 8. 2013 CB).

Radim Paulič

***Rubus muhelicus* – ostružiník hornorakouský**

nový C4 druh pro fytochorion

Ostružiník hornorakouský byl popsán až v roce 2002, proto jeho rozšíření není doposud dostatečně známé. Jižními Čechami, resp. severním okrajem Třeboňské pánve a jižní polovinou Písecko-hlubockého hřebene probíhá severní hranice známého rozšíření druhu. Proto je spodivem, že právě v této oblasti je překvapivě hojný, např. v Poněšické oboře mezi Ševětínem a Poněšicemi místy vytváří rozsáhlé porosty a je lokálně nejhojnějším ostružiníkem. Podobně rozsáhlé porosty nejsou z jiných oblastí jižní části Čech známy. Zde publikovaná lokalita je součástí tohoto výskytu a zároveň prvním údajem pro fytogeografický podokres Purkarecký kaňon.

40b. Purkarecký kaňon, Poněšice (u Hluboké nad Vltavou) (6852d): podél lesní cesty cca 200 m zjz. od hájovny U Háje, 49°06'30,3"N, 14°27'58,4"E (GPS), 400 m n. m., roztroušeně (leg. M. Lepší & P. Lepší 6. 8. 2014 CB).

Martin Lepší & Petr Lepší

***Rubus perperus* – ostružiník růžovokvětý**

nový C3 druh pro fytochorion

Ostružiník růžovokvětý je v jižní části Čech udáván pouze z Blatenska a pěti fytochorionů Šumavsko-novohradského podhůří. Z Písecko-hlubockého hřebene nebyl doposud uváděn (Lepší in Lepší et al. 2013).

40a. Písecko-hlubocký hřeben, Hosín (6952d): řídká kulturní smrčina cca 1 km sv. od kostela v obci, 49°02'39,1"N, 14°28'59,7"E (GPS), 440 m n. m., roztroušeně (leg. M. Lepší 5. 8. 2014 CB). V lesích v okolí Hosína se druh vyskytuje na několika místech (doklady v CB).

Martin Lepší

***Rubus schleicheri* – ostružiník nicí**

nový C4 druh pro fytochorion

Tento morfologicky poměrně nápadný ostružiník se v jižní části Čech vyskytuje v mnoha fytochorionech jihočeského mezofytika. Jeho rozšíření je však poměrně nerovnoměrné, místy je velmi vzácný, jinde roztroušený až hojný (Lepší in Lepší et al. 2013). Oblastí s relativně hojným výskytem druhu jsou např. lesy v jižním až jihovýchodním okolí Českých Budějovic. Nová lokalita se již vyskytuje v oblastí, kde je druh zřejmě vzácný, a proto nebyl doposud v tomto fytochorionu zaznamenán.

40a. Písecko-hlubocký hřeben, Hosín (6952d): řídká kulturní smrčina cca 2,7 km sv. od kostela v obci, 49°03'14,9"N, 14°30'04,3"E (GPS), 460 m n. m., jeden větší polykormon (leg. M. Lepší 5. 8. 2014 CB).

Martin Lepší

***Saxifraga tridactylites* – lomikámen trojprstý**

adventivní výskyty C2 druhu

Lomikámen trojprstý se v současnosti šíří především podél železnic, což potvrzují i níže uvedené údaje z fytochorionů, v nichž nebyl doposud zaznamenán (Paulič in Lepší et al. 2013).

35d. Březnické Podbrdsko, Březnice (6449b): železniční nádraží, 49°33'32"N, 13°57'46"E (www.mapy.cz), 430 m n. m., dosti hojně (leg. R. Paulič 1. 5. 2014 herb. Paulič).

37k. Křemžské hadce, Mířč (u Křemže) (7051d): v kolejišti před nádražní budovou stanice Křemže, 48°54'16,6"N, 14°19'53,2"E (www.mapy.cz), 510 m n. m., několik rostlin (not. M. Lepší 27. 5. 2014).

Martin Lepší & Radim Paulič

***Scabiosa ochroleuca* – hlaváč žlutavý**

doplnění Červené knihy u C2 druhu

V Červené knize (Paulič in Lepší et al. 2013) je opominut údaj o výskytu druhu ve Středním Povltaví. Hlaváč žlutavý je z tohoto fytochorionu udáván poblíž ústí Blažejovického potoka do Želivky západně od osady Zahrádka (Skalický & Štech 2000). Výskyt druhu v této oblasti se podařilo ověřit během kolektivního průzkumu Jihočeské pobočky ČBS.

41. Střední Povltaví, Ježov (6357c): poblíž ústí Blažejovického potoka do Želivky v prostorách zříceniny hradu Klosterberg, světlé porosty dřevin na strmém svážku, 49°37'24,4"N, 15°14'36,7"E (www.mapy.cz), 390 m n. m., několik rostlin (not. M. Štech et al. 31. 5. 2014).

Martin Lepší

***Silene noctiflora* – silenka noční, knotovka noční**

nový C3 druh pro dva fytochoriony

Silenka noční je teplomilný druh rostoucí v obilných polích, na úhorech a rumištích, ojediněle se vyskytuje i v kolejištích či v okolí lidských sídel. V jižní části Čech patří ke vzácným, ale pravděpodobně i přehlíženým druhům. Výjimkou jsou Strakonické a Sušicko-horažďovické vápence, kde druh roste jako plevel v polích, recentně na desítkách lokalit (not. R. Paulič 2004–2014). V níže uvedených fytochorionech nebyl doposud zaznamenán (Lepší in Lepší et al. 2013).

37h. Prachatické Předšumaví, Běleč (u Těšovic) (6950c): ruderalní porost na vých. okraji obce, 49°02'55,5"N, 14°02'20,5"E (www.mapy.cz), 545 m n. m., asi 20 rostlin (leg. R. Paulič & D. Půbal 13. 7. 2012 CB).

37p. Novohradské podhůří, Doubravice (7053c): jižní okraj obce, narušený lem silnice, společně s dalšími plevelely, 48°55'59,3"N, 14°30'39,6"E (www.mapy.cz), 490 m n. m., několik rostlin (leg. M. Lepší & A. Jírová 6. 7. 2014 CB).

Radim Paulič

***Viscum album* subsp. *album* – jmelí bílé pravé**

nový C4 druh pro fytochorion

V jižní části Čech má tento poddruh velmi nerovnoměrný typ rozšíření, vedle ojedinělých a izolovaných výsadek jsou známé oblasti s hojnějším koncentrovaným výskytem. Výskyt jmelí bílého pravého nebyl v Tábořsko-vlašimské pahorkatině doposud zaznamenán (Grulich in Lepší et al. 2013, Lepší & Lepší 2014). Zda se jedná o ojedinělý výsadek, nebo zda je v okolí nalezené lokality taxon hojnější, nebylo zjištěno.

42b. Tábořsko-vlašimská pahorkatina, Borotín (6453d): podél sinice do Sychrova, 49°30'37,3"N, 14°36'22,0"E (GPS), 550 m n. m., na *Sorbus aucuparia*, vzácně (leg. M. Lepší 26. 9. 2014 CB).

Martin Lepší

Poděkování

Děkujeme L. Ekrtovi, J. Chrtkovi a M. Štechovi za revize a determinace herbářových položek a za cenné komentáře k textu R. Hlaváčkovi a D. Abazidovi. Příspěvky J. Štěpánkové vznikly za podpory Botanického ústavu AV ČR (RVO 67985939) a GA ČR (č. 14-360796, Centrum excellence PLADIAS), za což příslušným institucím patří dík.

Literatura

- Čábera A. (1960): Příspěvek ke květeně Humpolecka. – *Preslia* 32: 89–96.
- Čelakovský L. (1885): Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1883. – *Sitzungsber. Königl. Böhm. Ges. Wiss. Prag, math.-naturwiss. cl.*, 1884: 54–90.
- Danihelka J., Chrtk J. jr. & Kaplan Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. – *Preslia* 84: 647–811.
- Deyl M. & Skočdoplová-Deylová B. (1989): Květena Blatenska. – Praha, 235 p.
- Ehrendorfer F. & Hamann U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – *Ber. Deutsch. Bot. Ges.* 78: 35–50.
- Filipová M. (2013): 1.2.01 – Inventarizační průzkum, botanika, stanoviště – 1. aktualizace, podklady pro plán péče EVL Horní Malše, terénní šetření. – Ms., Sdružení Jižní Čechy NATURA 2000 [Depon. in: KÚ Jihočeského kraje, OŽPaZ, Č. Budějovice.]
- Grulich V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – *Preslia* 84: 631–645.
- Hadinec J. & Lustyk P. (eds) (2009): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. VIII. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 44: 185–319.
- Hadinec J. & Lustyk P. (eds) (2011): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. IX. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 46: 51–160.
- Havlíček P. (1999): Příspěvek k poznání květeny Mehelnické vrchoviny. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 34(2): 147–175.
- Hejný S. & Slavík B. (eds) (1988): Květena České socialistické republiky. 1. – Academia, Praha.
- Hejný S. & Slavík B. (eds) (1990): Květena České republiky. 2. – Academia, Praha.
- Hejný S. (1998): Kapro-kachní chovy (farmy) na rybnících v jižních Čechách a jejich vliv na vegetaci makrofyt. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 38: 53–60.
- Hejný S., Kopecký J., Jehlík V. & Krippelová T. (1979): Přehled ruderalních rostlinných společenstev Československa. – *Rozpr. Čs. Akad. Věd, Praha, ser. math.-natur.* 89(2): 1–100.
- Houfek J. (1952): Studie o květeně Jindřichohradecka se zvláštním zřetelom k Třeboňské pánvi a přilehlým územím (příspěvek k fytogeografii jižních Čech). – Ms. [Disert. pr.; Depon. in: Knih. Kat. Bot. Přír. Fak. UK, Praha.]
- Chán V. Lepší M. & Lepší P. (eds) (2005a): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XI. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 45: 167–176.
- Chán V., Růžička I., Lepší P., Boublík K., Doležal P., Ekr L., Hofhanzlová E., Lepší M., Lipp L., Štech M., Švarc J. & Žíla V. (2005b): Floristický materiál ke květeně Dačicka. – *Acta rerum naturalium* 1: 17–44.
- Chytrý M. (ed.) (2013): Vegetace České republiky. 4. Lesní a křovinná vegetace. – Academia, Praha, 551 p.
- Janák R. (2014): Mapování výskytu ohrožených druhů vážek v přírodním parku Vyšebrodsko. – Ms. [Závěrečná zpráva z projektu pro národní program ČSOP „Ochrana biodiverzity“, Depon. in: ČSOP, Praha.]
- Kolektiv [zpracovatelů Květeny Šumavy] (1995–2004): Floristická databáze ke květeně Šumavy. – Ms. [Depon. in: JU, Č. Budějovice (V. Čurn, M. Štech), Správa NP a CHKO Šumava (I. Bufková); AOPK ČR, Praha.]
- Kučera S. (1992): Floristické údaje z terénního průzkumu jižních Čech. – Ms. [Excerpce z exkurzních deníků z let 1961–1992; sestavili M. Štech a P. Lepší, Depon. in: Kat. Bot. Přír. Fak. JČU a Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.]
- Lepší M. & Lepší P. (red.) (2013): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIX. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 53: 70–85.
- Lepší M. & Lepší P. (red.) (2014): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XX. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 54: 101–121.
- Lepší P. (2005): Historické a aktuální rozšíření *Muscari comosum* (L.) Mill. v jižních Čechách. – *Sborn. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy* 45: 71–78.

- Lepší P., Lepší M., Boublík K., Štech M. & Hans V. (eds) (2013): Červená kniha květeny jižní části Čech. – Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 503 p.
- Němec R., Dřevojan P. & Šumberová K. (2014): Polní mokřady Znojemska jako refugium významných a vzácných druhů cévnatých rostlin. – *Thayensia* 11: 3–76.
- Pfund J. (1842): Bericht über eine Exkursion in den Böhmerwald. – *Weitenweber's Neue Beitr. z. Med. u. Chirurg.*, Berlin, 2: 359–368.
- Pruner L. & Míka P. (1996): Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – *Klapalekiana* 32(suppl.): 1–75.
- Pyšek P., Danihelka J., Sádlo J., Chrtěk J. jr., Chytrý M., Jarošík V., Kaplan Z., Krahulec F., Moravcová L., Pergl J., Štajerová K. & Tichý L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – *Preslia* 84: 155–255.
- Pyšek P., Sádlo J. & Mandák B. (2002): Catalogue of alien plants of the Czech Republic. – *Preslia* 74: 97–186.
- Rohlena J. (1922): Příspěvky k floristickému výzkumu Čech. II. – *Čas. Mus. Král. Čes.*, Praha, 96: 109–113.
- Skalický V. & Štech M. (eds) (2000): Výsledky floristického kurzu ČSBS v Humpolci 1974. – *Česká botanická společnost*, Praha, 70 p.
- Slavík B. & Štěpánková J. (eds) (2004): Květena České republiky. 7. – *Academia*, Praha.
- Slavík B. (ed.) (2000): Květena České republiky. 6. – *Academia*, Praha.
- Sutorý K. (2004): Mléčivec velkolistý (*Cicerbita macrophylla*) – poznámky k rozšíření v České republice. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 39(2): 283–286.
- Šumberová K. & Ducháček M. (in prep.): Recentní výskyt zdrojovky rolní (*Montia arvensis*) a dalších pozoruhodných druhů rostlin obnaženého dna na rybníce Dehtář na Českobudějovicku. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.*
- Šumberová K. & Hrivnák L. (2013): Formalised classification of the annual herb vegetation of wetlands (*Isoeto-Nano-Juncetea* class) in the Czech Republic and Slovakia (Central Europe). – *Phytocoenologia* 43: 13–40.
- Vaněček J. (1969): Květena Horažďovicka. – *KSSPPOP*, Plzeň, 272 p.
- Větvicka V. & Jeník J. (1980): Pozoruhodné naleziště růží v Třeboňské pánvi. – *Zprávy Čes. Bot. Spol.*, Praha, 15: 33–35.
- Vicherek J., Antonín V., Danihelka J., Grulich V., Gruna B., Hradílek Z., Řehořek V., Šumberová K., Vágner A. & Vampola P. (2000): Flóra a vegetace na soutoku Moravy a Dyje. – *Masarykova univerzita*, Brno.
- Vozárová M. & Sutorý K. (2001): Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. – *Zprávy Čes. Bot. Společ.* 36(suppl. 2001/1): 1–95, *Bull. Slov. Bot. Spoloč.* 23(suppl. 7): 1–95.

Adresy autorů dílčích komentářů:

- Karel Boublík, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí, katedra ekologie, Kamýcká 1176, CZ – 165 21 Praha 6 – Suchbátka, e-mail: boublik@fzp.czu.cz
- Míchal Ducháček, Botanické oddělení Národního muzea, Cirkusová 1740, CZ – 193 00 Praha 9 – Horní Počernice, e-mail: duchace@seznam.cz
- Martina Filipová, Jižní 2452/74, CZ – 370 10 České Budějovice 3, e-mail: martina_filipova@centrum.cz
- Vít Grulich, Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie, Kotlářská 2, CZ – 602 00 Brno, e-mail: grulich@sci.muni.cz
- Vladimír Hans, AOPK ČR, Náměstí Přemysla Otakara II. č. 34, CZ – 370 01 České Budějovice, e-mail: vladimir.hans@nature.cz
- Radek Janák, AOPK ČR, Správa CHKO Blanský les, Výšný 59, CZ – 381 01 Český Krumlov, e-mail: radek.janak@nature.cz
- Jana Janáková, AOPK ČR, Správa CHKO Blanský les, Výšný 59, CZ – 381 01 Český Krumlov, e-mail: jana.jankova@seznam.cz
- Filip Kolář, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Benátská 2, CZ – 128 01 Praha 2, e-mail: filip.kolar@gmail.com
- Petr Koutecký, Jihočeská univerzita, Přírodovědecká fakulta, katedra botaniky, Branišovská 31, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: kouta@prf.jcu.cz
- Radim Paulič, Nábřeží 83, CZ – 386 02 Strakonice, e-mail: radim.paulic@seznam.cz
- David Půbal, Správa NP a CHKO Šumava, 1. máje 260, CZ – 385 01 Vimperk, e-mail: pubal@post.cz

Milan Štech, Jihočeská univerzita, Přírodovědecká fakulta, katedra botaniky, Branišovská 31, CZ – 370 05
České Budějovice, e-mail: stech@prf.jcu.cz
Jitka Štěpánková, Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Zámek 1, CZ – 252 43 Průhonice,
e-mail: jitka.stepankova@ibot.cas.cz
Kateřina Šumberová, Botanický ústav AV ČR v. v. i., Oddělení vegetační ekologie, Poříčí 3b, CZ – 603 00 Brno,
e-mail: katerina.sumberova@ibot.cas.cz

Došlo: 26. 2. 2015

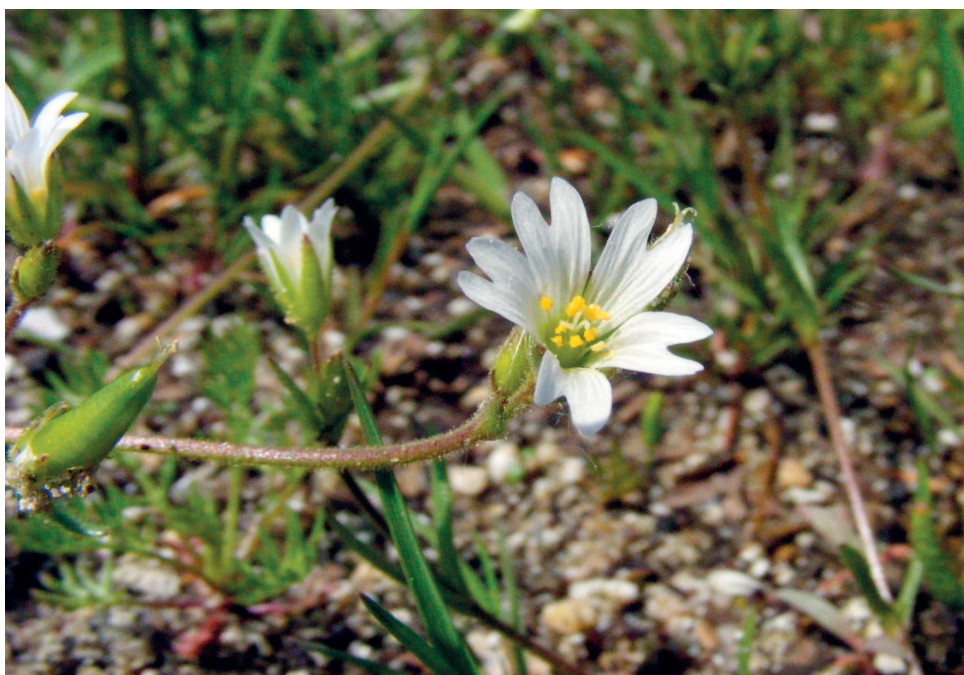
Přijato: 30. 3. 2015

Obr. 1 – Porost rožce pochybného (*Cerastium dubium*) a myšího ocásku nejmenšího (*Myosurus minimus*) na obnaženém dně rybníka Žár, Třeboňská pánev (foto F. Kolář 2014).

Fig. 1 – Vegetation with dominant *Cerastium dubium* and *Myosurus minimus* at temporarily exposed bottom of Žár pond, Třeboňská pánev (photo by F. Kolář 2014).

Obr. 2 – *Cerastium dubium*, Třeboňská pánev, rybník Žár (foto F. Kolář 2014).

Fig. 2 – *Cerastium dubium*, Třeboňská pánev, Žár pond (photo by F. Kolář 2014).

Obr. 3 – *Lythrum hyssopifolia*, Novohradské podhůří, obnažené dno Milíkovického rybníka (foto M. Štech 2014).

Fig. 3 – *Lythrum hyssopifolia*, Novohradské podhůří, exposed bottom of Milíkovický pond (photo by M. Štech 2014).

Obr. 4 – *Rosa micrantha*, Čkyňské vápence, návrší Na opukách u Zechovic (foto R. Paulič 2013).

Fig. 4 – *Rosa micrantha*, Čkyňské vápence, Na opukách hill near Zechovice (photo by R. Paulič 2013).